

РУЗВЕЛТ У БОРОТБІ З КОНГРЕСОМ

ВАШИНГТОН. — Більшість конгресменів не є задоволені заявою президента Рузвельта перед журналістами, що поголося, начебто він сказав на тайнім засіданні з сенаторами, що „границі Америки є в Франції“ — є „низька брехня“. Конгресмени хочуть змусити президента до зрозоблення в цьому відношенні якоїсь офіційної і виробленої, яка давала б запоруку американському народові, що на випадок війни в Європі Америка не буде втягнена в війну.

СКАНДАЛ В СУДІВНИЦТВІ ПРИИМАЄ ШИРШІ ФОРМИ.

НЮ ЙОРК. — Хоч федеральний суддя Едвін Томас мав повідомлення від судових властей, що його буде потрібно до зізнань в справі грошевих махінацій судді Ментона, то проте він опустив кораблем Злучених Держави й удався до Полудневої Америки. Йому вислано на корабель щерз повідомлення, щоб він вертав до дому, бо його потрібно для зізнань. Але й це суддя Томас зігнував. Тепер вислали йому ще одно повідомлення, під загрозою судової кари, щоб чимскорше вертав й давав перед дослідною судовою комісією зізнання, які вона від нього потребує.

„ТІ ВІ ЕЙ“ ВИКУПУЄ ПРИВАТНІ ЕЛЕКТРИВНІ.

ВАШИНГТОН. — За згодою уряду величезне державне підприємство виробу електричної енергії, зване „Тенесі Велелі Оториті“, чи коротко „Ті Ві Ей“, викупило за ціну 80 мільйонів доларів майно двох приватних електриків, що знаходились на терені її ділянок. В той спосіб покінчено довголітню боротьбу між державною і приватною ініціативою в тих околицях. Внаслідок тої боротьби терпів загальний бізнес і тепер передбачають, що це матиме великий додатний вплив на поправу загального бізнесу в Америці.

МІЛІОН ДОЛЯРІВ ПІДМОГ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Як виходить з урядових обчислень в місті Ню Йорку виплачувано впродовж минулого року більше як мільйон доларів денно на підмогу безробітним, та на „Доблю Пі Ей“.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗГОДУ В РОБІТНИЦТВІ.

НЮ ЙОРК. — Визначний діяч в робітничих юніях, Бравнталь, сказав, що в короткому часі такі наступити до злиття двох відламів робітничого організованого руху, А.Ф.П. і К.К.П., між якими ведеться завзята боротьба. Він говорив, що такі можна здобити посередньо ідеологічну платформу, на якій оба ті відлами зможуть оперти свою організаційну діяльність.

А. Ф. П. ПЕРЕВОДИТЬ „ЧИСТКУ“ З КОМУНІЗМУ.

МАЯМІ. — На нарадах ширшої управи Американської Федерації Праці порушувалося також справу комунізму, що загніздилася в ньюйорських учительських юніях. Ці юнії дістали уповноваження від головної управи А. Ф. П., щоб викоринили в себе комунізм та привели свій дім до порядку, в противнім випадку їм відберуть статут і чартер.

РОЗКОЛ В АВТОМОБІЛЬНІЙ ЮНІІ.

ДІТРОЙТ. — Розкол, що повстав у великій автомобільній юнії, подібно до того, що стало і та юнія тепер поділиться на дві частини. Обі частини приготуються до конвенції і обі мають за собою прихильників. Передбачають, що частина з Гомером Мартіном на чолі, що був раніше предсідником, та якого К. П. О. усунув, приступить до А. Ф. П.

ОБЛАВИ НА ТОРГОВЦІВ НАРКОТИКАМИ.

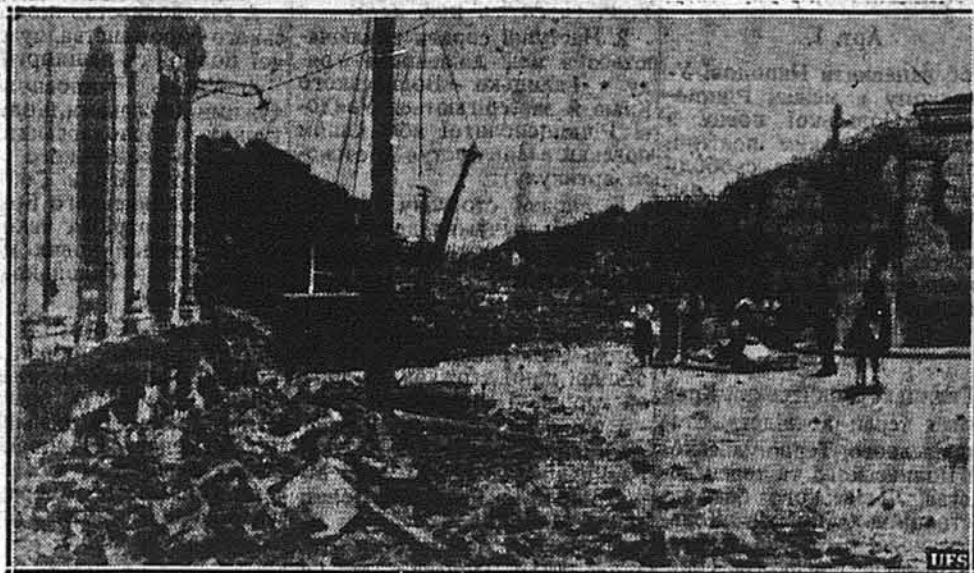
НЮ ЙОРК. — Останні облави на торговців наркотиками та на налоговців наркотиків, привели до арешту 30 осіб. Всі вони торгували, або самі заживали, наркотики „марігуана“ й „героїну“.

ЗАГРОЗА ПОВЕНЕЙ В ОГАЙО.

СІНСІНАТІ (Огайо). — Около 30,000 людей загрожені повнями внаслідок вливу рік в чотирьох стейтах — Огайо, Кентокі, Вест Верджинія і Пенсильвенія. Місцеві власті борються за безпеку.

НАЙМЕНША СМЕРТНІСТЬ В ІСТОРІІ СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.

НЮ ЙОРК. — На основі обчислень цього року стейт Ню Йорк мав найменшу смертність в цілій своїй історії, бо лиш 10.8% на тисячу.

МІСТО, ЗРУЙНОВАНЕ ЗЕМЛЕТРУСОМ.

Радіова фотографія знищення, яке спричинив землетрус у чилійському місті Консепсьон. Уряд обчисляє, що в тім однім місті згинули 1,200 осіб. Осталим при житті грозить холера й тиф.

НОВА БУРСА Т. Ш. Л. В ТУРЦІ.

Головна управа Т. Ш. Л. („Товариство Школи Людовей“) у Львові вибудувала коштом 80 тисяч злотих величезний будинок, в якому буде приміщення бурса Т. Ш. Л. ім. Беліні-Прожмовського. В бурсі знайде приміщення 40 хлопців з польської гімназії. Посвячення цього будинку відбудеться 15. ц. м. при одночаснім зїзді шляхти „загродової“ з турчанського повіту.

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧНА КАТАСТРОФА.

Така катастрофа трапилася на шестім кілометрі північного залізничного шляху Москва — Архангельськ. На залізничім переїзді далекобіжний поїзд до Архангельська і підміський електричний поїзд, що їхав до Москви, наїхавши на два вантажні самоходи, що нагло затримались на шляху. В катастрофі загинуло багато осіб, ще більше є ранених. Числа жертв советська преса не подає. Слідство устійнило, що катастрофу свідомо спричинили шофери, яким виповіли працю на основі останніх декретів.

СНІЖНА ЛЯВІНА В ТАТРАХ ЗАСИПАЛА ТРЬОХ СТУДЕНТІВ ПОЛІТЕХНІКИ.

Між Бескидом і Лілівою коло Пятіох Ставів у Татрах лявіна схопила й засипала чотирьох студентів данцігської політехніки: Януша Кукуцького, Зигмунта Космовського, Юрія Глішинського та Станіслава Зарембу. Єдиний Кукуцький виводився щасливо зпід звалів леду й снігу та повідомив про припадок Рятункове Поготівля. Досі засипаних ще не віднайшли. Ст. Заремба, що загинув під лявіною, це брат замордованої Гоговеною Люсі.

ПРОБНІ ЛЕТИ НАД ПАМІРОМ.

Советські літаки передетили двічі над Паміром, щоб устійнити умовини і трасу постійної летунської комунікації над простором Паміру з весною ц. р. Летунська комунікація получить найбільше залюднені місцевості Паміру: Хорог, Іскашін і Мургаб. Підчас двох пробних летів советські летуни Ткаченко і Тарек мусіли піднятися на висоту 5,000 м. Населення з великим зацікавленням слідувало за пробними летами, бо дуже багато зпоміж них бачило літак перший раз у своєму житті. „Правда“ пише, що советські летуни розкинули підчас першого лету кількасот примірників „Історії комуністичної партії“ в російській та узбекській мові для населення Паміру.

ПОЧЕСНА ЗОЛОТА ВІДЗНАКА „ЗВІОНЗКУ ШЛЯХТИ ЗАГРОДОВОЇ“.

Головна управа „Звіонзку шляхти загродової“ — рішала надати почесну золоту відзнаку за розбудування польського духа і ширення культури між „загродовою“ шляхтою Підкарпаття та східних „кресів“ пільком польським письменницям (-кам) і між іншим полковникам: Г. Цепі, М. Гроссекові та Б. Кундові („Всхуд“).

СТРАШНА СМЕРТЬ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ПЕРЕЇЗДІ.

Між стаями Буфес і Періс у Румунії наїхали два поїзди одночасно на сани зі залізничними підкладами, що перетинали саме тоді через залізничний шлях. Невідомий залізничник, що віз підклади, загинув. Одночасно відламки підкладів дістались через вікна до вагонів і вбили двох поїждових, і крім того важко зранили двох подорожніх.

ЄДИНА У СВІТІ ЖІНКА КОМІНЬЯР.

Мабуть єдиною у світі жінкою-коміньяр є пані Аліція Кіней із містечка Рагбі в Англії. Аліція Кіней познайомилася з коміньярством уже як 15-літня панянка, бо її батько був коміньярем, і тому, що не мав сина, користувався її поміччю. Замуж вийшла Аліція теж за коміньяра, челядника її батька. Муж загинув трагічною смертю, злетівши з даху. Аліція Кіней опинилася з двома діточками без ніяких засобів до життя й тому рішлася обняти становище мужа, який був громадським коміньярем. Тепер молода коміньярка їздить мотоциклом та возить у принципці всі потрібні прилади й обслуговує всі дома в Рагбі та в околиці. Небавом вона святкуватиме своєрідний ювілей, а саме день, у якому вичистить тисячний комін.

ПРОФ. О. ЛОТОЦЬКИЙ.

Він дімісіонував зі становища дійсного члена й директора Українського Наукового Інституту в Варшаві.

ВЕЛИКІ СТАДА ВОВКІВ.

Коло Ботошан (Буковина) появилася великі стада вовків. Перед ними ледви втікли на дерева два парубки. — В селі Бучач вовки розірвали на кусні кількадесять овець.

СПОРТОВІ РОМАНИ В СОВЕТСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ.

Новий „знак часу“ — спортові романи в „советській літературі“. Це „Борці“ Л. Капіци, „Воротар республіки“, футбольний роман Льва Касіля (автора „Шамбрані“). У цьому останньому романі чимало політичної ідеології, пригод і любовних подій, а найбільше спорту, особливо копаного м'яча.

СОРОК ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ НА ВОДОСВЯТІ

ЛЬВІВ. — Ніхто не памятає такого величавого Свята Йордану як це, яке відсвятковано у Львові цього року. Уже рано заповнили Ринок таї маси народу, що не можливо було пропхатись. Увесь рух був спинений. Хоч були маси народу, то порядком був вірцевий. Порядок держали члени „Сокола“. Святив воду Кир Іван в асисті капітули і численного духовенства. Був — ліс українських прапорів. У тій величавій релігійній і національній маніфестації взяло участь коло 40,000 українського народу.

„ВМРЕМО ЗА УКРАЇНУ“

ХУСТ. — Таку присягу зложили тисячні маси народу на демонстрації проти іменування міністром чеха генерала Прхали. На демонстраційні збори прибуло до 7,000 учасників. Бесідники представляли боротьбу українського народу з празькою владою за права Закарпаття.

По наших трупах.

Федір Ревай доказував, як то Прага в своїому сліпому, злочинному русофільстві йшла в союзі з русско-мадяронськими зрадниками та поборювала український національний рух при допомозі чужих агентів. Нашу ввічливість і зичливість до братів чехів Прага вважала нашою слабкістю, казав, Ф. Ревай, і закінчив промову так: „Ми тепер ідемо до Праги й святочно заявляю, що на наші права можна сягнути тільки через наші трупи...“

Україна українцям!

Такими словами переривано промову Ф. Ревая. Як також окликами: „Хочемо українського міністра“ та „Геть генерала Прхалу“.

До останньої каплі крові.

Іва Роман, командант Карпатської Січі, заповів, що Січ буде боротися до останньої каплі крові за свою владу, за свободу українського народу. А тим самим буде боротися і проти такої влади, яку хотілаб накинати нам Прага. Іван Кедюлич говорив також від Січі. І заявив, що акт празької влади являється ворожим актом не тільки проти карпатських українців, але й проти всього 50 мільйонів українського народу.

Хто є Прхала?

Письменник і поет Василь Гренджа Донський подав, що генерал Прхала є чех і русофіл. Його жінка є росіяною, в помешканні якої збиралася в Ужгороді вся русофільсько-мадяронська сметанка.

Є в нас сокири!

Іва Климпуш, провідник гуцульського повстання з 1919 року, підкреслив, що ми тепер не маємо зброї, щоби боротись. Але не мали її на Гуцульщині й тому двацять років, коли треба було боротись за свої права. Не мали її, але знайшли. Ми селяни, казав бесідник, не маємо зброї, але є в нас сокири. А коли треба боротись за нашу свободу проти ворогів нашої самостійності, то до боротьби стане вся Гуцульщина.

Пригадав соборність.

При кінці провідник відродження закарпатських українців д-р Михайло Бряжайко зазначив, що треба завжди памятати, що тут у Хусті тому 20 років маси вирішили соборність Української Держави від Тиси до Кавказу. І тим треба нам усім руководитись у нашій політичній боротьбі. Бесідник закликав нарід до дисципліни і саможертви.

Демонстраційний похід.

По промовах відбувся демонстраційний похід. Похід зупинився перед урядовим будинком. На бальконі з'явився прем'єр д-р А. Волошин і виголовив до народу промову, в якій між іншим підкреслив те, що він уже від молодечих літ займається політикою. Сказав, що йому в житті багато кривд запліділо, багато прикостей йому нароблено, але ще не пережив у своїому житті такої перфідії, як та, що тепер сталася, коли празька влада заіменувала третього міністра чеха без згоди влади, проти волі народу, без жадних запитів.

ПРОТЕСТУЄ ЦІЛА КАРПАТСЬКА УКРАЇНА.

ХУСТ. — „Нова Свобода“ подає описи величавих демонстрацій, звернених проти іменування чеха міністром. Всюди домагаються, щоб третій міністр був українцем. У Великій Бичкові було на протестаційнім вічу коло 10,000 учасників. А в Тересві прибули на збори маси селян з Тересви, Бедевілі, Кривої, Грушова й Біловарців. Було до 6,000 селян.

ОГОЛОШЕНО ВИБОРИ.

ХУСТ. — Міністерство внутрішніх справ Карпатської України назначило день 12. лютого 1939 р. днем перших виборів до першого сойму Карпатської України.

NICHOLAS MURASZKO, Treasurer

UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASSOCIATION
P. O. Box 1014, Church Street Annex, New York, N. Y.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початковий час три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На шість місяців	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Часо в п'ятницю (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На шість місяців	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На шість місяців	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАМ'ЯТАЙМО: МИ САМІ!

Кожного дня одержуємо від наших читачів повно різних вирізків з американських газет, в яких згадується чи пишеться про Україну. Вже з цього можна пізнати, що тепер пишуть багато про Україну навіть в найменших американських закусинах. Є і такі статті, що до них є додані заваги, щоб добре запам'ятати собі назву "Україна", бо вона незабаром буде причиною великої заварухи в Європі, якщо цього захоче Гітлер.

Хто читає американські часописи, той знає, що якщо й нема такої виразної заваги, то цілий зміст згаданих статей всетаки обертається біля України і Гітлера, і то в такому розумінні, що заважає Гітлер. Через те доходить до того, що й наші люди починають насліпо зв'язувати Україну з Гітлером. І якщо вчитатися в якісь американські газети, що наприклад Гітлер занедав чи відсунув справу України, то думають, що українська справа сходить знову в світовій політиці на задній план.

Немає двох слів, що якщо Німеччина береться за якийсь крок, що є зв'язаний зі Сходом Європи, то зараз світова преса згадує Україну як ту землю, яка лежить у плані німецької експансії на схід. І воно так дійсно-може бути. Тому з тим треба і нам чистити. Але й треба брати це під холодну розвагу, щоб кожний бачив, що ми зрілі до політичного думання. Та це не є для нас найважливіше і дійсно рішуче. Бо плани німецької політики супроти України і українців можуть бути сьогодні такі, а завтра інші, відповідно до інтересу Німеччини. Бо політика це інтерес, а не сентименти. Тому українські плани визволення України мусять бути такі, щоб ніколи не були залежні від того, чи, коли і що якийсь державі подобається, чи захочеться. Українська справа не може залежати від Гітлера чи когось іншого. Якби було інакше, то й Гітлер глядів би на українську націю з найбільшою погордою. І кожний інший державний керманіч зробив би те саме. Українську справу розуміємо так, що вона піднімається силою самого українського народу. Для цього працюємо і жертвуємо. Остаточний зрив буде тоді, коли ми самі вважатимемо, що ми до нього готові. Рішати про це наші сили в краї. І ніхто інший. А ми, що розкинені по різних краях, повинні завчасу приготувати опінію світових держав, щоб вона в рішальному моменті поставилась до змагань українського народу прихильно. А це станеться тільки тоді, коли Україна відновить свою державність природним шляхом, чисто українським. Тому не сміють бути для нас пустими фразами клічі: "ми самі" чи "власними силами". Вони мусять стати нашою політичною мудрістю, від якої не сміємо відступати.

Очевидно, що нам треба мати союзників. І треба за них завчасу подбати. Там в Європі, а також і тут в Америці. Але треба завжди рахуватись і з тим, що нас "союзники" можуть опустити, або навіть запродати, як це вже бувало. Сумний досвід з минулого наказує нам думати, а не інакше.

Як мучили у старину

Кара смерті була від найдавніших часів. Жидівські закони признавали вдушення, відрубання голови, повішення або вкамінування. В Атеніях лагідне Сольонове право скоро змінили. Грошеву кару загострили напінтунанням або відданням у неволю. Це торкалося чужинців. Були реєстри, у яких записували назви злочинців із зазначенням злочину. Наказували теж держати в ланцюгах або в залізних кайданах. Засуджених приводили у дерев'яному ярмі на шиї, так, що не могли рушитися. Іншим засудженим присилали до в'язниці отруту. Так згинув Сократ і Фокіон. Невільників розпинали на хресті або скидали в Баратрум, провалля, якого стіни ішли з залізними вістрями. Страшно поранене тіло жило ще часом на дні, та його звідтам не добували, поки засудже-

УКРАЇНЦІ, ПОЛЬЩА Й АВТОНОМІЯ

Від редакції: Один із заграничних кореспондентів "Свободи" надіслав нам переклад тексту законопроекту про територіальну автономію для українських земель у Польщі. Цей текст є переклад з польського тексту. Законопроект був внесений у варшавському сеймі й підписаний українськими послами. Як відомо, його відкинено і не дозволено навіть надрукувати.

ЗАКОНОПРОЄКТ

Галицько-Волинського Конституційного Краю.

Високий Сейм зволить ухвалити:

Арт. 1.

Щоб заповнити Народові Українському в межах Річипосполитої Польської повну з Народною Польською політичну рівноправність та свободу культурного й господарського розвитку, утворюється на землях, заселених українською людиною, автономна публічно-правна одиниця під назвою "Галицько-Волинський Край".

Арт. 2.

1. Галицько-Волинський Край обіймає терен воевідств Станіславського, Тернопільського й Волинського та терен воевідства Львівського без адміністративних повітів Кольбушівського, Кроснянського, Ланцутського, Нисського, Пшеворського й Тарнобжезького, а крім того терен громад Польні й Тиліва з адміністративного повіту Кроснянського, далі терен воевідства Польського без адміністративних повітів Косівського та Луницького, з терену воевідства Люблінського адміністративний повіт Більський-Підляський, Білгородський, Холмський-Люблінський, Грубешівський, Томашівський та Володарський, з воевідства Білостоцького терен адміністративного повіту Більського, нарешті з воевідства Краківського терен громад Гладішів, Сенкова, Снітниця й Устя з адміністративного повіту Горлицького, терен громад Кремпа й Змігрод з адміністративного повіту Ясельського, терен громад Кринич-село, Лабова, Мушина, Галич, а також міста Кричків-Заріч та Мушина адміністративного повіту Новосандецького.

Арт. 3.

Постанови конституційного закону з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227) об'язують на просторі Галицько-Волинського Краю, якщо в отсім законі не постановлено інакше.

Арт. 4.

1. Президентові Річипосполитої як чинникові надзвичайному в державі належать у відношенні до Галицько-Волинського Краю права, застережені йому в конституційному законі з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227), зі змінами, виникаючими з постанов нинішнього закону.

лову топором. Голови покараних смертю виставляли в Римі за часів цезарів на форум. Пізніше голову відтинали мечем.

Розпинали на хресті в трьох випадках: або як кару, виконану на вільному громадянстві, або як поштовий кару, або вкінці як покарання невиліковника.

Щоб розпнати на хресті, засудженого роздавали, накривали йому голову та прив'язували до жердки в формі вид, прив'язуючи рамена на розсоці. Потім разом із жердками прив'язували до стовпа, на якого затягті відповідно підставі спирали ноги. Так обездіяного бичували й оставляли на поталу страшної голодової смерті. Коли провинилися весталька (жрекиня) карали її також розпнати, а тоді ця кара рівнялася релігійному актові. Смерть наступала все з виснаження або наслідком дуже сильних ударів, або вкінці тому, що на вилах витягнули сугави.

2. Урядові акти Президента Річипосполитої стосуються Галицько-Волинського Краю потребують для своєї правосильності підпису Голови Галицько-Волинської Ради Міністрів і відповідного Галицько-Волинського Міністра.

Арт. 5.

1. Уряд Галицько-Волинського Краю керує справами того Краю, не застерезеними Урядові Річипосполитої або іншим органам влади, окресленим у конституційному законі з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227).

2. Наступні справи виключаються з меж діяльності Уряду Галицько-Волинського Краю й застерігаються Урядові Річипосполитої або іншим органам влади (уступ 1. отсього артикулу):

а. справи стосунку Річипосполитої до чужих держав,

в. справи збройних сил Річипосполитої,

с. справи бюджету Річипосполитої, державних позичок, державних банків, чинних на обшарі цілої держави, та справи грошової системи.

3. Уряд Галицько-Волинського Краю складається з Голови Галицько-Волинської Ради Міністрів та з Галицько-Волинських Міністрів.

4. Голова Галицько-Волинської Ради Міністрів та Галицько-Волинські Міністри входять у склад Уряду Річипосполитої.

5. Організацію Уряду Галицько-Волинського Краю окреслює декрет Президента Річипосполитої.

Арт. 6.

Парламентарну відповідальність Голови Галицько-Волинської Ради Міністрів та Галицько-Волинських Міністрів перед Сеймом Галицько-Волинського Краю, а також їх конституційну відповідальність перед Державним Трибуналом Галицько-Волинського Краю окреслює окремий галицько-волинський закон.

Арт. 7.

1. Сейм Галицько-Волинського Краю виконує законодавчі функції на обшарі того Краю.

2. Наступні справи виключаються з меж законодавства Сейму Галицько-Волинського Краю й застерігаються законодавчій властивості Сейму й Сенату Річипосполитої відповідно до постанов конституційного закону з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227):

а. справи відношення Річипосполитої до чужих держав, зокрема умов Річипосполитої з чужими державами,

в. справи збройних сил Річипосполитої, зокрема справи обов'язкової військової служби, встановлення контингенту рекрутів, постачання підв'язок, заосмортрення й розташування війська,

с. справи бюджету Річипосполитої й зв'язані з тим справи накладання податків і публічних оплат на державні по-

Смерть на хресті вважали ганебною карою, найчастіше карали так і вільних людей, коли дуже тяжко провинилися. При кінці володіння цесаря Константина смерть на хресті скасували зовсім, а заступили її шибницею.

Зрадника та вбивця вільної людини засуджували на втоплення. Значіння тієї кари ґрунтувалось на тому, що люди вірили, що вода очищує провини та на переконанні, що вбивця не повинен спочивати в гробі. Засудженому, після бичування (бичували при всяких екезеціях) голову завивали в вовчу шкіру, а потім надягали йому на ноги дерев'яні черевки та замикали в мішку зоволової шкіри разом із вушками, ящірками та жабами. Так спрепарованого відвозили до Тибру в возом, запряженим у два чорні воли та вкидали у ріку.

(Дальше буде).

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

треби, далі справи державних боргів і закінчення нових державних позичок, приймання фінансової гарантії скарбом Річипосполитої, позбавлення, заміни або обтяжування нерухомого державного маєтку, положеного поза тереном Галицько-Волинського Краю.

д. законодавство щодо встановлення грошової системи, монополій, встановлення висоти цля й торговельних стосунків до чужих держав,

е. законодавство щодо пошти, телеграфів, телефонів та радіо, залізниць, флоту й літання,

ф. законодавство щодо патентів, мір і ваг, а також державних банків, чинних на обшарі цілої держави,

г. законодавство щодо польської громадянства, чужинської поліції та паспортів.

3. Умови Річипосполитої з чужими державами щодо культурних і господарських справ Галицько-Волинського Краю потребують згоди Сейму Галицько-Волинського Краю. Така згода потрібна також при запровадженні нових монополій на обшарі Галицько-Волинського Краю.

4. Члени Сейму й Сенату Річипосполитої, обрані з обшару Галицько-Волинського Краю, не можуть брати участі в справах, ухвалах Сейму й Сенату Річипосполитої, якщо предметом тих справ, ухвал являються справи, застережені Сеймові Галицько-Волинського Краю.

Арт. 8.

1. Сейм Галицько-Волинського Краю виконує контролю над діяльністю Уряду Галицько-Волинського Краю, встановлює бюджет того Краю й накладає в межах, установлених нинішнім законом, тягарі на людину.

2. Контролю над діяльністю Уряду Галицько-Волинського Краю помагає в праві Сейму Галицько-Волинського Краю:

а. жадати уступлення Уряду Галицько-Волинського Краю, або галицько-волинських міністрів,

в. притягати Голову галицько-волинської ради міністрів або галицько-волинських міністрів до конституційної відповідальності,

с. інтерпелювати Уряд Галицько-Волинського Краю,

д. затверджувати щорічне замкнення рахунків Галицько-Волинського Краю та ухвалити Урядові Галицько-Волинського Краю абсолюторію,

е. виконувати догляд над боргами Галицько-Волинського Краю.

Арт. 9.

1. Сейм Галицько-Волинського Краю складається з політичних, обраних загальним, тайним, рівним, безпосереднім і стосунковим голосуванням.

2. Право зголошувати кандидатські листи на посади мають кожних 50 виборців.

3. На кожних 50,000 мешканців припадає 1 посол.

4. Вибори переводяться у виборчих округах. Кожен виборчий округ повинен творити безпосередньо зв'язану територіальну цілість і вибирати найменше 4-ох і найбільше 6-ох послів.

5. Вибори першого Сейму Галицько-Волинського Краю відбуваються на підставі виборчої ординації, ухвалені Сеймом та Сенатом Річипосполитої та опертої на засадах, окреслених в уступах 1, 2, 3 і 4 отсього артикулу.

Арт. 10.

1. Каденція Сейму Галицько-Волинського Краю триває 5 літ, рахуючи з дня обрання.

2. Президент Річипосполитої може розв'язати Сейм Галицько-Волинського Краю перед скінченням каденції та розв'язання мусить подати причину.

3. Нові вибори розписує Президент Річипосполитої протягом 30 днів від дня розв'язання Сейму Галицько-Волинського Краю.

4. Голосування мусить відбутись не пізніше як 60 днів по розписанні виборів.

Арт. 11.

1. Постанови конституційного закону з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227) щодо Уряду й Сейму Річипосполитої, законодавства та бюджету відносяться також відповідно до Уряду й Сейму Галицько-Волинського Краю та

галицько-волинського законодавства й бюджету.

2. Для правосильності галицько-волинських законів вимагається їх оголошення в щоденнику галицько-волинських законів.

Арт. 12.

Якщо konieczність ужиття збройних сил Річипосполитої для оборони держави не вимагає інших зааряджень, то збройні сили, розташовані в Галицько-Волинському Краю, мусять бути залучені на територіальні засади в особливій формі й складатись тільки з військових, що походять із того Краю.

Арт. 13.

1. Суду на терені Галицько-Волинського Краю вимірюють справедливість іменем Річипосполитої.

2. Суддів Галицько-Волинського Краю іменує Президент Річипосполитої, якщо галицько-волинські закони не встановлюють інакше.

3. Адміністративний догляд над судами на терені Галицько-Волинського Краю виконує галицько-волинський Міністер Справедливості.

4. Для справ Галицько-Волинського Краю покликаються з оселею у Львові:

а. Галицько-Волинський Найвищий Суд для справ судових, цивільних і кримінальних,

в. Галицько-Волинський Найвищий Адміністративний Трибунал для оречення законності адміністративних актів,

с. Галицько-Волинський Компетенційний Трибунал для розв'язання спорів про властивість між судами та іншими органами влади.

Арт. 14.

1. Для завідування справами шкільництва, суспільної опіки й справами релігійними покликаються особливі органи самоврядування, окремо для поодиноких народностей.

2. Організацію й круг діяльності тих органів, як і спосіб їх покликання, окреслює галицько-волинський закон.

3. Для сповнення ім доручених завдань мусять їм бути визначені в галицько-волинським бюджеті сталі дотації.

Арт. 15.

Для виконання на терені Галицько-Волинського Краю державної контролю в межах, означених конституційним законом з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227), покликаються Галицько-Волинська Найвища Контрольна Комора з оселею у Львові.

Арт. 16.

1. На терені Галицько-Волинського Краю об'язують закони про державні податки й оплати, видані одногласно для Річипосполитої, якщо сила тих законів поширюється також на терен Галицько-Волинського Краю.

2. Державні скарбові влади на терені Галицько-Волинського Краю вимірюють державні податки й оплати, згадані в уступі 1.

3. Доходи з податків та оплат, побораних на терені Галицько-Волинського Краю, впливають до Галицько-Волинського скарбу. З тих доходів галицько-волинський скарб віддає на загально-державні потреби половину тої суми, яка припадає на Галицько-Волинський Край з огляду на чисельний стосунк мешканців і загального доходу з державних податків та оплат із Галицько-Волинського Краю до чисельності мешканців і загального доходу з державних податків та оплат із цілої Річипосполитої.

4. Належну суму встановляє щороку Міністер Скарбу Річипосполитої на підставі внеску галицько-волинського Міністра скарбу й оголошує свою постанову разом з докладним узагаданням.

5. Силою галицько-волинського закону можуть на терені Галицько-Волинського Краю накладатись на потреби того Краю додаткові податки до безпосередніх державних або й самостійні податки та оплати. Вимір і стягування додатків та самостійних податків і оплат є річчю державних скарбових влад на терені Галицько-Волинського Краю.

Арт. 17.

Маєток Річипосполитої, положений на терені Галицько-Волинського Краю, переходить у власність того Краю.

Арт. 18.

1. Суддів, публічних урядовців та вчителів, чинні в Галицько-

Волинським Краю, мусять за-сидничо походити з того Краю.

При обсядженні публічних урядів та вчительських посад на терені Галицько-Волинського Краю мають першество кандидати, що походять із Галицько-Волинського Краю.

2. Суддів, публічних урядовців та вчителів складають службові присягу у формі, обов'язуючій для суддів, публічних урядовців та вчителів Річипосполитої, й для тих осіб догідним способом.

3. Суддів, публічних урядовців та вчителів на терені Галицько-Волинського Краю мусять до одного року від дня запровадження цього конституційного закону в життя вказатись, що володіють мовою польською та мовою українською в слові й в письмі.

4. У центральних урядах Річипосполитої, що займаються справами, виключеними з круга діяльності Уряду галицько-волинського, а також в урядах, підпорядкованих тим центральним владам, частина службових посад, відповідаюча відсотковому стосунку людності Галицько-Волинського Краю до загальної скількості людності Річипосполитої, мусить бути обсяднена особами, що походять із Галицько-Волинського Краю.

Арт. 19.

1. У всіх цивільних владах і державних урядах як і в судах на терені Галицько-Волинського Краю мова польська й мова українська мають цілком рівні права в урядуванні внутрішнім та зовнішнім.

2. Галицько-Волинський закон установляє умови, від яких залежить у внутрішній службі вживання одної чи другої з цих мов або їх обох.

3. Органи місцевого самоврядування означають самі свою мову внутрішнього урядування.

4. Цивільні влади й державні уряди, суди та влади й уряди територіального самоврядування повинні на подання сторін відповідати їх мовою, польською чи українською, приймаючи устні знання до протоколу й провадити розправи одною з тих мов, відповідно до народності особи, що знає до протоколу або бере участь у розправі. Якщо урядовий папір виписується не наслідком подання сторони, то він мусить бути написаний тою мовою, якої сторона вживає.

5. Галицько-волинські закони й всі оповіщення галицько-волинських влад мусять оголошуватись мовою польською та мовою українською.

6. Закон Річипосполитої та всілякі оповіщення влад Річипосполитої, що стосуються до Галицько-Волинського Краю, мусять на терені цього Краю оголошуватись у мові польській та в мові українській.

Арт. 20.

1. Нинішній конституційний закон Галицько-Волинського Краю признається за складову частину конституційного закону з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227).

2. Постанови нинішнього конституційного закону не можуть бути ухвалені ані змінені без згоди Сейму Галицько-Волинського Краю.

3. До ухвали Сейму Галицько-Волинського Краю про ухвалення або зміну нинішнього конституційного закону стосуються відповідна постанова конституційного закону з дня 23. квітня 1935 р. (Дз. У. Р. П. № 30, поз. 227).

Арт. 21.

1. Нинішній конституційний закон вступає в життя з днем оголошення.

2. Найпізніше до 3-ох місяців від дня вступлення в життя нинішнього конституційного закону перебирає свій уряд призначений Президентом Річипосполитої Уряд Галицько-Волинського Краю, далі найпізніше до 6 місяців від того терміну мусить бути відкинена сесія Сейму Галицько-Волинського Краю.

3. Виникаючі з нинішнього конституційного закону зміни в організації судів і в поділ держави на воевідства заряджує Президент Річипосполитої шляхом декретів.

4. Найрізніше до одного року з дня вступлення в життя нинішнього конституційного закону мусять Сейм і Сенат Річипосполитої ухвалити нову виборчу ординацію до Сейму й Сенату, пристосовану до створення Галицько-Волинського Краю як окремої публічно-правної одиниці й виникаючого звідси нового адміністративного поділу держави.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ТОНТОН, МАСС.

З представлення на Карпатську Україну.

Радіємо з того, що діждали бачити свою, хоча в маленькій закутку, українську державу. Вона додала духа всім до нового життя. Всі, хто що може, обігрують для нашої молододі України. Хочемо прибрати її, щоб була пишна, щоб світ глядів здивовано на ню, а в тім зрозумів силу хотіння українців мати свою велику українську державу, від Дону аж поза Карпати.

Українці в Тонтон, Масс., не осталися позаду. Від ОДВУ, який існує в цій громаді, багато зібрав жертв на ріжні народні цілі. Ця громада, хоча маленька числом, але велика у своїй праці. На чолі цієї громади від літ стоїть наш завзятий лемко К. Оліяр. Він враз з своєю активною ріднею, та іншими місцевими українськими патріотами оживляють діяльність в громаді.

Дни 15. січня, аматорський кружок від ОДВУ з Бостону, Масс. на запрошення від ОДВУ з Тонтон, Масс., відіграв гарну історичну драму „Ясні зорі“, Б. Гринченка. Гала була заповнена по береги. Майже половина були поляки, котрі прийшли подивитися на українську драму, а опісля гратували своїм сусідам українцям, котрі їх були запросили. Аматори поміно цього, що сцена не відповідала, виявилися знаменито.

В головних ролях виступали: Анна Шемета, Григорій Костецький, Марійка Музика, Дмитро Піщак, Анна Івашко, Іван Буцук, Петро Попович. В менших ролях: М. Попович, П. Гринченко, О. Січкорі, П. Мороз. Управляв і пояснював до кожної дії, гром. Н. Давискиба.

Між діями виступали наші молоді солісти із Фол Рівер, Масс., панночки: Анна Костик і Анна Журко. Кожна відспівала найновіші українські пісні своїми високо-сопрановими голосами. Вони чарували прихвиль. Обі ці панночки студіюють спів. При ліній була американка, панна Ета Чейс.

На кінець відспівано наш гимн „Ще не вмерла України“. Всі вдоволено розійшлися домі.

Для аматорів місцевий відділ ОДВУ справив маленьку забаву, в домі гром. Оліяра. При тім прийшли гості з Провіденс, Р. Ай. Серед веселої забави гром. О. Рекрут промовив кілька слів і попросив про жертву на Карпатську Україну. Всі щиро відгукнулись і зложили: К. Оліяр \$2; по \$1: О. Рекрут, Ксеня Рекрут, о. М. Мостенський, Н. Давискиба, Анна Оліяр, Х. Салата, П. Попович, М. Попович, П. Гринченко, О. Січкорі, Г. Костецький, М. Витязь, І. Витязь, П. Мороз, Д. Пашак, М. Шарон, І. Буцук; по 50 ц.: В. Рекрут, Б. Мостенський. Разом \$20. А з представлення прийде коло \$40.

М. Давискиба.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Другі Господарсько - Кооперативні наради.

Виконуючи постанову Перших Господарсько - Кооперативних нарад, які відбулися у Філадельфії, Па., дня 25 вересня 1938 р. управа Українського Будівельно-Позичкового Товариства скликає очим Другі Господарсько - Кооперативні наради на неділю, дня 26. лютого ц. р., в год. 2-гій пополуноді до Української Галі 847 Н. Френкл вул у Філадельфії, Па.

Ціль нарад: 1) Обговорити важні господарсько - кооперативні питання нашої імміграції; 2) Провірити можливість організованої допомоги у господарській розбудові Карпатської України.

Точна програма нарад буде подана окремо.

Як референтів поодиноких точок управа Будівельного Товариства запросила наших найкращих фахівців. Реферати відбуватимуться на великій галі Товариства Горожан, щоб тим дати змогу ширшому загальному прислухуватися нарадам.

Програма нарад буде обняти цілість нашого господарського життя. Саме тому прохаємо усі наші допомогіві організації, будівельно-позичкові товариства ріжних стейтів, кредитові юнії та кооперативи вислати своїх представників.

Зокрема прохаємо на ці наради представників нашої преси.

По інформації у справах нарад звертатися на адресу секретаря:

DR. W. GALLAN

1134 Atwood Rd., Philadelphia, Pa.

За управу Українського Будівельно - Позичкового Товариства у Філадельфії:

Т. Чемериз, предсідник;

М. Дубас, касієр;

Д-р Володимир Галан, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виберіть делегатів до Центрального Комітету.

На п'ятницю, 17. лютого призначені річні збори Центрального Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку. Тимі зборами покінчено адміністративний рік. Буде складений звіт з праці за минулий рік і буде намічена праця на будуче та вибір нової управи на наступний рік.

Пригадується, що кожне національне товариство, братство, сестрицтво та установа, і взагалі народня організація висилає по двох делегатів, а по одному більше від кожної п'ятидесятки, не беручи, очевидно, під увагу першої п'ятидесятки. Ходить про зацікавлення українського громадянства міста Ню Йорку процю Центрального Комітету. Коли товариства це як слід розуміють, хай припинять вибору спосібних та охочих до народньої праці делегатів. Особливо прохаємо нашу зорганізовану молодь, щоб вона також мала своє заступництво в Центральному Комітеті.

Скількиж країнського громадянства у Ню Йорку чисельна. Щоби їх спонукати до спільної праці на це треба не лише доброї волі, але і кооперації товариств. Це повинні зрозуміти ті, які саме тепер стоять у проводі товариств. Тому нехай ті уряди припинять вибору делегатів, а також їх появи в п'ятницю, 17-го лютого ц. р. на зібранні в галі під число 217 Іст 6-та вулиця у Ню Йорку, в годині 8-мій вечором.

За Центральний Комітет Українських Національних Організацій міста Ню Йорку:

адв. М. Пізнак, предсідник;
Ст. Ковальчук, секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Товариства Вільних Козаків, від. 316, відбулися в четвер, 9. лютого 1939, в годині 8. вечір, в У. Н. Домі, 831 Джозеф Евеню. Присілих осіб було 83. Означений час членів прибути ознаменувалися Урядом Тов. Вільних Козаків на рік 1939: П. Ковтун, гол.; М. Юрків, заст.; К. Кузаківський, кас.; О. Ісєвський, заст.; В. Іванів, секр.; Т. Кучий, заст.; конгр. комісії: Д. Братусь, І. заст.; конгр. доглядачі хорих: Романів, С. Тергас; доглядачі хорих: І. Пашак, Х. Храновський, В. Паша-та, — В. Іванів, секр.

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ (УНО) В НІМЕЧЧИНІ

(УПІС). В суботу, 14-го січня 6. р., відбулися в Берліні загальні збори Українського Національного Об'єднання в Німеччині. В прибраній українським національним прапором салі „Ляндверкасі-а“ зійшлися 53 представники з правом 427 голосів української еміграції з цілої Великої Німеччини, щоб спільно підсумувати осяги своєї цілісної організації праці та на її основах намітити й набрати сили до дальшої праці.

Збори відкрив голова, полковник Тиміш Омельченко, а проводив ними інж. Полюй. У звітах головної управи і поодиноких філій пробивається передовсім небуденна життєва сила ідеї українського націоналізму, що її УНО визнає, на її засадах опирає свою працю й що її завдає свої, такі насправду великі осяги в організації й виховно громадянській праці.

Впродовж звітового року голова управа УНО на своїх 39 спільних засіданнях прийняла 500 (!) нових членів дійсних, 6 кандидатів та одного іменувала за заслуги почесним членом. Як порівняти це з числом членів, що їх до звітового року УНО начисляло, 41, то однорічна організаційна праця УНО, оперта на нових засадах, дала незбитий доказ правдивості тих засад і живий образ того, чим живе, як думає та до чого змагає також і українська еміграція в Німеччині. Нині УНО охоплює вже в цілості найсвідоміший і найактивніший елемент української еміграції в Німеччині.

Для справнішої праці головної управи УНО утворила в звітовому році 10 філій у поодиноких містах Великої Німеччини та відповідно до їхніх умовин випрацювала й затвердила у владі окремі правильники.

Офіційним пресотим органом УНО є „Український Вістник“, що зпочатку появлявся в 500 примірниках, бити на циклопості, а від червня м. р. появляється друком у 1,500 примірниках, т. є. що впродовж звітового року розіслано його в кількості 12,650 примірників до членів і нечленів, установ та урядів у Німеччині, за океаном, на Далекому Сході та по всьому світі, де живуть українці. Крім того розіслано велику кількість преси краєвої й еміграційної.

ВЕЛИКИЙ НАРОД! ВЕЛИКИЙ РІК! ВЕЛИКИЙ ЧОЛОВІК!

Все це зійшлося до купи, коли Україна під проводом гетьмана ІВАНА МАЗЕПИ виповіла Московщині боротьбу на життя й смерть.

Знаменитий український історичний повість ФЕДІР ДУДКО описав по майстерськи ці часи в своїй прекрасній повісті

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН

Читач пізнає не лише історію українського народу в цю важливу епоху, але й життя буття українського народу в усіх його верствах, а передовсім козацтва, що на своїх плечах переносило головну вагу боротьби за самостійність українського народу.

238 сторін.
З гарними ілюстраціями й окладникою роботи артиста М. Бутовича.
Ціна \$1.75.
Замовляйте в книгарні Свободи: „СВОБОДА“
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Впродовж звітового року і голова управа УНО в Берліні й — за її починком — поодинокі філії влаштували цілу низку імпрез, передовсім з нагоди ріжних національних свят, як: 22-го січня, Свято Моря, роковини Т. Шевченка, жалібну академію по вожці, бл. п. Е. Коновальцеві роковини 1-го листопаду й інші.

Окрему активність проявила голова управа УНО та її філії в часі останніх політичних подій у середній Європі. В справі Карпатської України вислано відповідні письма й телеграми до канцлера Великої Німеччини, Адольфа-Гітлера, та поодиноких закордонних урядів.

На початку головної управи УНО мусіла поборювати низку ріжного роду перешкод, та завдання, що собі його визначила, було на 100 відсотків виконане.

Не менш цікаві й багаті в осяги від звіту головної управи були й звіти поодиноких філій, особливо з теренів, свіжо прилучених до Великої Німеччини, як Австрія й Судетчина. Всі українські товариства, що на тих землях існували, по прилученні їх до Великої Німеччини перейшли в організаційні рамки УНО. Всюди впадає в очі велика ідейність членів та військова дисципліна, бо ті члени, особливо в Судетчині, це давні воїни Української Армії. По всіх філіях провадиться жива акція на допомогу Карпатській Україні й усюди заявляється всеціло й без застережень служити Україні.

По звітах вибрано одноголосно нову управу, що її головою став знову полковник Тиміш Омельченко.

ПОВНОКРОВИЙ ІНДІЯНИН ФІЛЬМОВИМ АКТОРОМ.

З відомою фільмовою зіркою Шерлі Темпл має незадовго грати Мартин Гудрайдер, повнокровий індіанець з племені Блекфут. Він має 13 літ. На образку він одітий у національний стрій свого племені.

Чи буде годитися...

Сер Тома Мор, канцлер Генерика VIII, англійського короля, мав поїхати в посольстві до еспанського короля Карла V. А що те посольство було доволі небезпечне, Мор висловив перед королем побажання, що може його переплатити головою.

— Коли тобі там щось станеться, то велико стати голови всім еспанцям у моїй державі.
— Ваша величність, — відповів Мор — побоююся, що ніодна з тих голов не буде годитися до моєї...

УКРАЇНЦІ ЙОНГСТАВН І ОКОЛИЦІ! ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ЗДВИГ У. Н. СОЮЗУ

В ЙОНГСТАВН, ОГАЙО

відбудеться

У НЕДІЛЮ, 12. ЛЮТОГО (FEBRUARY 12, 1939) У ГОДИНІ 2. ПОПОЛУДНІ В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ, 525 RAYEN AVENUE

ЗАХОДОМ УСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ З ЙОНГСТАВН І КЕМБЕЛ та при співучасті всіх Громадян Йонгставну й околиці.

В ріжноманітну програму Здвигу ввійдуть промови місцевих і позамісцевих бесідників, між котрими буде д-р Мишуга, котрий повернув з краю.

Рівнож відіграється мале представлення СИРОТИ, драма в двох діях з життя українців на американській землі.

По концерті БАНКЕТ і БАЛЬ до пізньої ночі.

Українці Йонгставну й околиці! Це перший раз в історії нашої громади виступлять злучені члени найбільшої української організації. Тож ждемо Вас усіх в Українськй Домі 12. лютого, в годині 2. пополуноді.

ОСТАННІЙ ТИЖДЕНЬ У НЮ ЙОРКУ!

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

У ТЕАТРІ БЕЛМОНТ

При 48. вулиці (між 6. й 7. Евню) При 48. вулиці

Знижені ціни: Від 12. вполудне до 5. пополуноді 25 центів, від 5. пополуноді 40 центів.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП АМЕРИКИ

За вкладки і участь при будові Америки всі тутешні групи чужинського роду дістають належне признание, висловлене в обіжниках американського показника, які зладдили письменники на федеральнім проекті WPA. Хоч велику частину матеріалу про ріжні групи вже поміщено у стейтових і місцевих показниках, написаних письменниками WPA, то однак тема є така широка, що в той спосіб не можна було вповні висловитись про ту справу. Тому видано велике число книжок, присвячених виключно поодиноким імміграційним групам та їх становищу, яке вони собі здобули у місцевім чи народнім американськй житті.

Історія про „Італійців у Ню Йорку“ починається від колоніальних часів імміграції та осадництва. Там вказано на причини масового імміграційного руху з Італії пізно дев'ятнадцятого і вчасно двадцятого століття. Там теж згадується про те, яку роль відіграли люди італійського роду для розвитку теперішнього Ню Йорку, і прихильно пишеться про їх суспільне, релігійне і культурне життя. Вчасна колонізація, з котрої пізніше повстав стейт Ню Джерзі, описана в книжці під заголовком „Шведи і фіни в Ню Джерзі“, видана цього року з нагоди святкування триста-літнього ювілею приїзду голяндця Петра Мінуїта та його шведських осадників на береги нового світу. Про впливи, які мали два тисячі вірмен, що поселилися в другій половині останнього століття у Масачусетсі, описано під заголовком „Вірмени в Масачусетсі“. Про ріжні жидівські соціальні організації недавно видано книжку жидівською мовою під назвою „Ляндсманшафтен“.

Серед подібних книжок, які тепер опрацьовують письменники, це книжки на теми „Жиди в Ню Йорку“, „Німці в Ню Йорку“, „Латинці в Ню Йорку“. Там знаходяться теж розвідки про „Португальців у Новій Англії“ і „Канадійських французів у Но-

вій Англії“. Спеціальні проекти письменників у стейтах Делавар, Ню Йорк, Ню Джерзі, Мериленд, Ілінойс, Огайо і Мішіген присвячують свій час виключно для історії мовних груп тих стейтів.

Головна праця федеральних проектів письменників це зладження серій американського показника, з котрого вже появилось друком яких 150 томів. Показник має ту ціль, щоб дати американській публіці правдивий образ краю — його види, індустрію, основи історії, культурне і суспільне життя. По викінченні серії обійматимуть не тільки окремі томи для кожного стейту, Аляски і Пуерто Ріко, але теж багато головних міст, важніші округи та народні шляхи. Пліни вказують, що має вийти в додатку до згаданого числа ще яких 250 томів, з котрих уже багато пригтовляється.

Щойно видана „Нюйорська Панорама“ це перший з трьох томів показника міста Ню Йорку. Розділ про національності

під заголовком „Симфонія Нового Світу“ оповідає про голяндців, англійців, французів, німців, португальців, шведів, росіян, поляків, еспанців, фінів, шотляндців, ірляндців, чехів, мадярів, румунів, жидів, австрійців, греків, італійців, данців, лотишів, бельгійців, литовців, сирійців, турків та інших народів, котрі входять у склад мешканців великих американських міст.

Інші видані томи обіймають „Айдаго: показник у словах і образах“, „Масачусетс: показник його місць і людей“, Род Айленд: показник найменшого стейту“, „Ю. Ес. Но. 1“ це показник відомого державного шляху, котрий має свій початок у стейті Мейн і тягнеться через Ню Йорк, Філадельфію, Балтимор і Вашингтон, а кінчиться серед пальмових дерев Флориди.

Федеральний проект письменників дає працю біля 3,800 письменникам та бюровим робітникам, з котрих 95 відсотків узятю з допомогового списку.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

З НИЗИН — ДО ВЕРШИН

Це зміст найновішої книжки з краю. Такої, якої ще в нас не було, бо вона розповідає про життя сина бідної мишанської української хати, що власним трудом і поборюючи величезні перепони своєю залізною волею добився як артист-співак верхів світової слави. Цей великий мистець був теж великим українським громадянином і щедрим жертводавцем, що роздав у житті сотки тисяч — на допомогу потребуючим одиницям і на публічні українські народні потреби. Цєю книжкою є:

ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА — МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА

Книжка багато ілюстрована. Видана дуже вибагливо, естетично, на найкращій папері. Портрет мистця в кольорах кисти відомого артиста-малюра Миколи Івасюка. Обгортка рисунку М. Бутовича.

На зміст книжки складаються статті:

Олександра Мишуги, Богдана Лелюка, Олександра Кошиця, Остапа Грицяла, Степана Смал-Стоцького, Станіслава Людкевича, Вадима Щербатівського, Андрія Чеховського, Марії Гребенської, Степана Караченського, Костя Лавицького, Олександра Парашоняка, Софії Дистрянської, Михайла Лозинського, Ярослава Спиринського, Май Кімберлі, Ісидора Дрималика, Івана Копача, Антона Лоточького, Івана Німчука, Луки Мишуги і інших.

Книжку ту прочитає передовсім з особливим зацікавленням кожний, хто любить спів, хто хотів би пізнати, як треба співати, що хотів би дізнатися, що це значить бути — мистцем.

ЦІНА З ПЕРЕСІЛКОЮ \$2.

ЗАМОВЛЯТИ:

„С. В. О. В. О. Д. А.“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

РОЧЕСТЕР, Н. Я.
На Карпатську Україну.

Марія Ходак, секр.

На Карпатську Україну.

Катерина Дзядик.

На Карпатську Україну

ВОДЕРВЛИТ, Н. И.

БРИДЖПОРТ, ПА:

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ.

ВОТЕРВЛИТ, Н. И.

Лев біг за нею, але не в великому поспісі. Якби він був голодний, він був би її вже давно дігнав і розірвав. Скочившись на бік Гелена бігла так, що давала людоїдам змогу наздігнати. Інстинкт говорив їй, щоб пустити одного ворога на другого. Та в тім вона зачепилась за вистаючий корінь і впала. Ще того їй тепер бракувало.